

Anyag II.: égető kérdések

Hajnali ötkor a Train Bleu-n
 A fekete üres európai dombok között
 A férfi és a nő, a férfi keze a nő testén.
 Pirkadat gurul a harmatos mezőkön
 Testeik egymás mellett siklanak a síneken
 És a murván összeérnek a száguldó oszlopok
 Múanyag hulladék sivító fékek (milyen
 Anyagra van szükségem ehhez a megérintő költeményhez?)
 Fakó fény csorog szemükben és növekszik
 Felfelé, a nő hátraveti magát
 A párnába nyomódik, még mindig a férfi keze
 Vagy egy patak a tájból átugrik a domborzaton
 És kemény fű, híg színekkel
 Bepalántázott földek centrifugákban.
 Lassan telnek meg a csorgó kemény
 Kertek kátránnyal, ami a bőrön szétolvad
 Sárga csikorgó reggellé, ami kiömlik
 Csukott szemmel, a szép Bourgogne:
 Az üvegtáblákon át a víz átlátszó szürkének tűnik
 Kagylókkal és kavicsokkal, tetők és ablakszárnyak
 Érzéki tengere, a napban megtörlik
 Váratlanul. A fák a póznák
 Mellkasába ölebe markolnak
 Miközben elmosódik Franciaország, vagy hogy is hívják?
 Metsző fénymezők és hét mennyibolt
 Semmi a szemek előtt, de ez az egész csak a nőn
 Száguld át, összegörnyedve, zokogva

Volker Braun 1939-ben született Drezdában. A hetvenes évektől az NDK egyik legfontosabb drámaírójaként tartották számon – annak ellenére is, hogy kritikus volt a rendszerrel. A 2000-es évek második felében a Német Művészeti Akadémia irodalmi tagozatának elnöke volt. Számos irodalmi díj, köztük a legrangosabbnak számító Georg Büchner-díj birtokosa. Magyarul a következő művek olvashatók tőle: *Hans Kast kötetlen élete* (novellaciklus, ford. Bor Ambrus, Európa, 1978); *A nagy megbékélés* (dráma, ford. Márton László, JAK–Európa, 1986); *Versek* (ford. Petri György, Európa/Új Pegasus, 1986); *A Hincze–Kuncze-regény* (ford. Györfly Miklós, Magvető, 1988).

Jelen vers egy, a költői életművön átívelő, negyvennégy költeményből álló ciklus, a *Der Stoff zum Leben* (Az éltető anyag) második darabja. A ciklus célkitűzéseit és tétjeit minden kommentárnál jobban világítja meg a *Definíció* című prózaköltemény felütése: „Keresni az (íráshoz szükséges, az éltető) anyagot, adott esetben a halálra találni rá. A korszak mechanizmusait szétcsavarozni, szétszálazni az összefüggéseket, hogy a történelem titokzatos vérét vegyük.” (A ford.)

Kinyitja szemét nyolckor az idegen
Városra: a vágány alatt csörömpölés. Mit látott
A tájból? semmit (de mit látott akkor?
Micsoda egy költemény: a fehér nemzetközi
Papíron az éltető
Anyag?) nevetnek kifelé
Megtörülködik egy zsebkendővel, megérkeznek
Nyolckor a Gare du Lyonra, senki nem várja őket.

: ajándék az
és a tárgyra térünk
A parkbeli padon, vagy még jobb
Maradunk a szőnyegen

A szűk falakban az olcsó sláger
A szellőzöböl Ó én északtól
Délíg szaladok
Mit érzel
a karjaim közt?
A meztelen tényeket Egy csókot ha kapok¹
A „politika (a »munkavezetők«, a »klasszika«) órájában”
A lágyrész
a szájüregben, az állásfoglalás
(Mitől sápadtál el, Luise?
Semmiség. Dehogy semmi. Már elmúlt.)

Nyelvvel
cirógatni végig az emberi nemet, beszámoló
A kollektíva
felejthetetlen érzéseiről
„Eltértél a tárgytól.” – „Egyfolytában félrebeszélsz.”

(Készítenél nekem egy pohár limonádét.)
Nettó ár: 53, göngyöleg, tervmegbeszélés
Nyitott ablakban a füstgázok, az égető
Kérdések
a tekintetében, és a televíziószar!

„Mindig a kifogások.” – „Na, kezdi!”
„Elegem van, unlak.” – „Jó tudni, mit gondolsz rólam.”
„Sose hallgatsz rám.” – „Mindig a kódos zagyvaságaid!”
„Nem szeretsz”.
következik a késő esti híradó.

¹ Az „olcsó sláger” Frank Schöbel NDK-s táncdalénekes 1973-as slágere: *Ich geh vom Nordpol zum Südpol.* (A ford.)

(A limonádé híg, mint a lelked – Igyekszem!
Elfordul, s azzal szájához emeli a poharat, hirtelen elsápadva
leereszti, s a szoba legtávolabbi sarkába siet.)

„Világgá megyek.” – „Senki sem tartóztat!”

(A limonádé jó.)

*A szavaknak, mint farok, mell etc.
Általában a szavaknak (indulatszavaknak, nyelvi
Szabályoknak, a sorok közül kifejthető
Emlékkállításoknak) nagyobb hatása van,
Mint a dolgoknak*

*miért? mert elfedik
Általánosítják, többértelműsítik
mert elfedik a hiányt*

*Mit érzel? Annyi minden történik
kettesben
a legértelmesebb a világ, elkerülhetetlenül
(Ha tudod, mire gondolok.) (Nem úgy értem.)*

(Anélkül, hogy visszafordulna, borzongva:
Egészségedre!)

*Pontot tenni
A kérdések végére tekintetedben
Pihenni*

az adatbankban, az állami tartalékban

*Pihenni, mondom
az utcazajban, a közvéleménykutatásban
A leveszöldségben*

pontot tenni a végére!

Egy felejthetetlen érzés végére

*Vége! mondom, hogy a tárgynál maradjak
Ebben a versben hűvös este
pihenni, a hátcsigolyákon
Az ágyon, a szájüregben*

*A lehetőségekben
a nyitott ablakokban*

Annyi minden történik!

Vége!

és az Énegyetlenmindenem

A másik nélkül semmi sem

Nem bírsz hallgatni?

ez hiányzik, az Egész

Ami köztünk van (mit érzel most?)

Nem tudom megmondani.)

a költemények híre

A nyitott ablakban

kormosan, homályosan

Merülnek fel a kérdések

Újságpapírba göngyölten, névtelenül

Ez volna a lehetőség?

az égető kérdések

A mozgásunk

az ágyon, az építőanyag-iparban

Homályos, fénytelen jelenlét

Tekintetedben

a szavakban

amiket rád vesztegetek.

MOHÁCSI BALÁZS fordítása